

DONG Energy's rolle i udvikling af energiteknologi

Vice President Knud Pedersen, DONG Energy A/S

DGFs årsmøde den 9.-10. november 2006

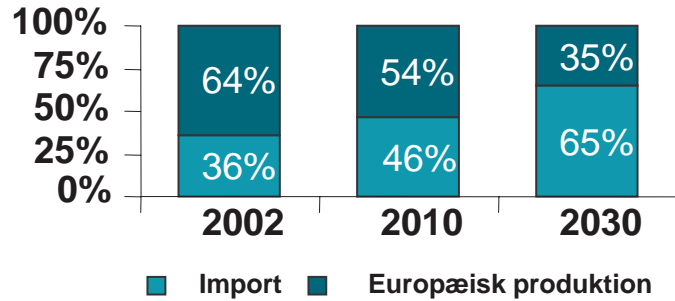
Agenda

Forsyningssikkerhed og klima topper dagsordenen

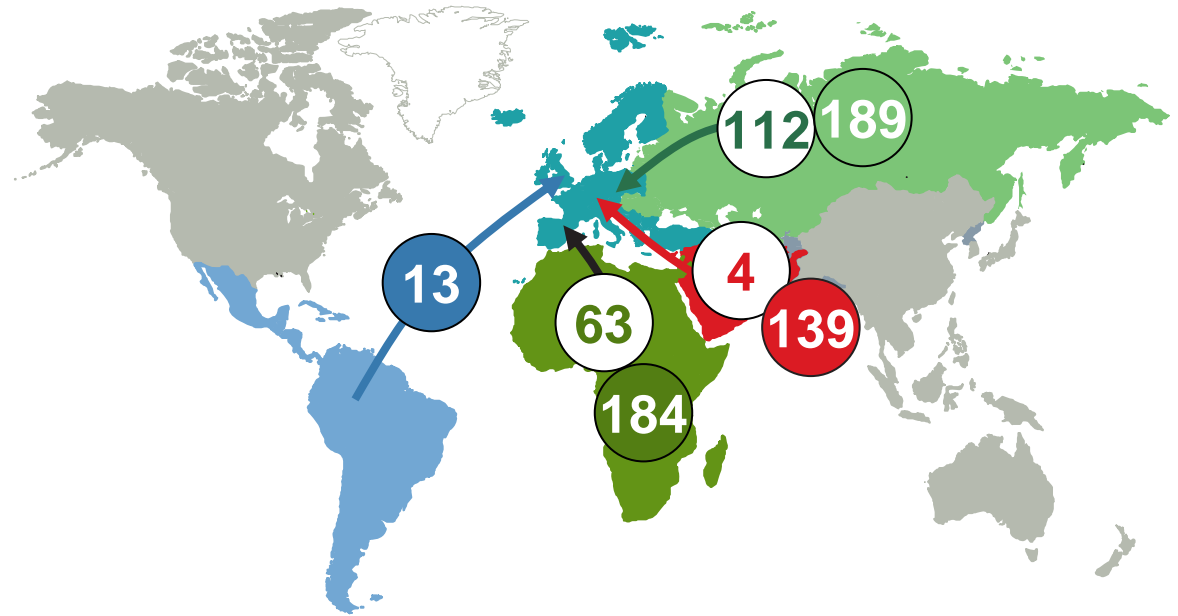
DONG Energy's rolle i udvikling af energiteknologi

Europas stigende afhængighed af gas, olie og kulimport

Europas gasforbrug (a)

International gashandel

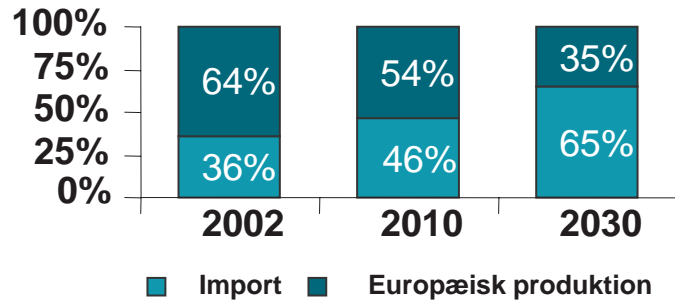
Naturgas handel (bcm)

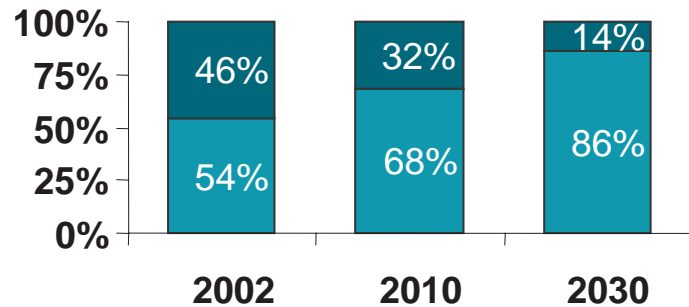
(a) OECD Europe
 Kilde: World Energy Outlook, 2004; International Energy Agency

Europas stigende afhængighed af gas, olie og kulimport

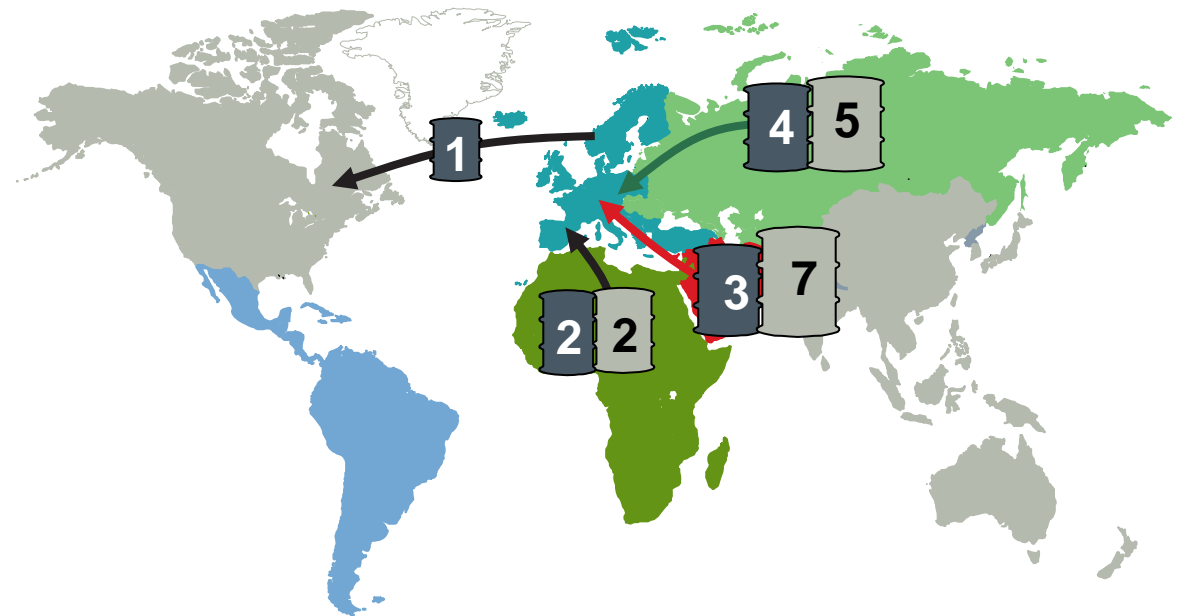
Europas gasforbrug (a)

Europas olieforbrug (a)

International oliehandel

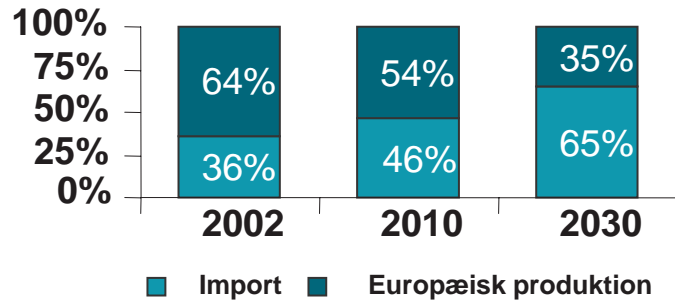
Oliehandel (mb/d)

xx Nettohandel 2002   xx Nettohandel 2030

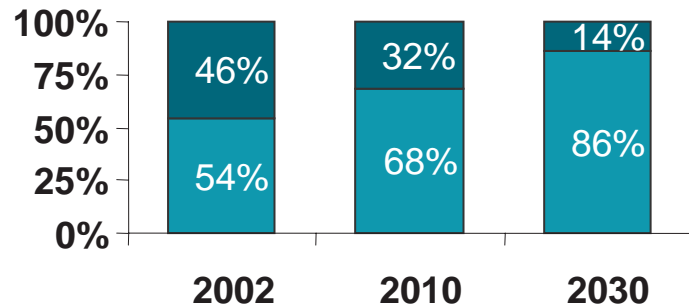
(a) OECD Europe
 Kilde: World Energy Outlook, 2004; International Energy Agency

Europas stigende afhængighed af gas, olie og kulimport

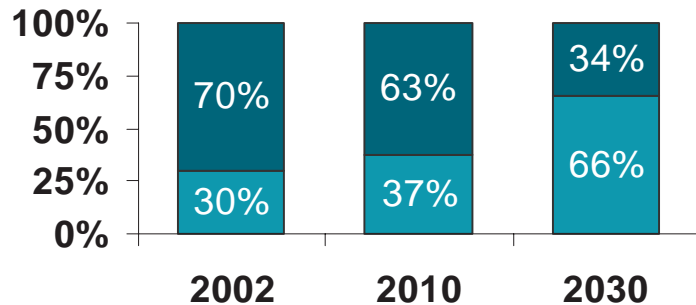
Europas gasforbrug (a)

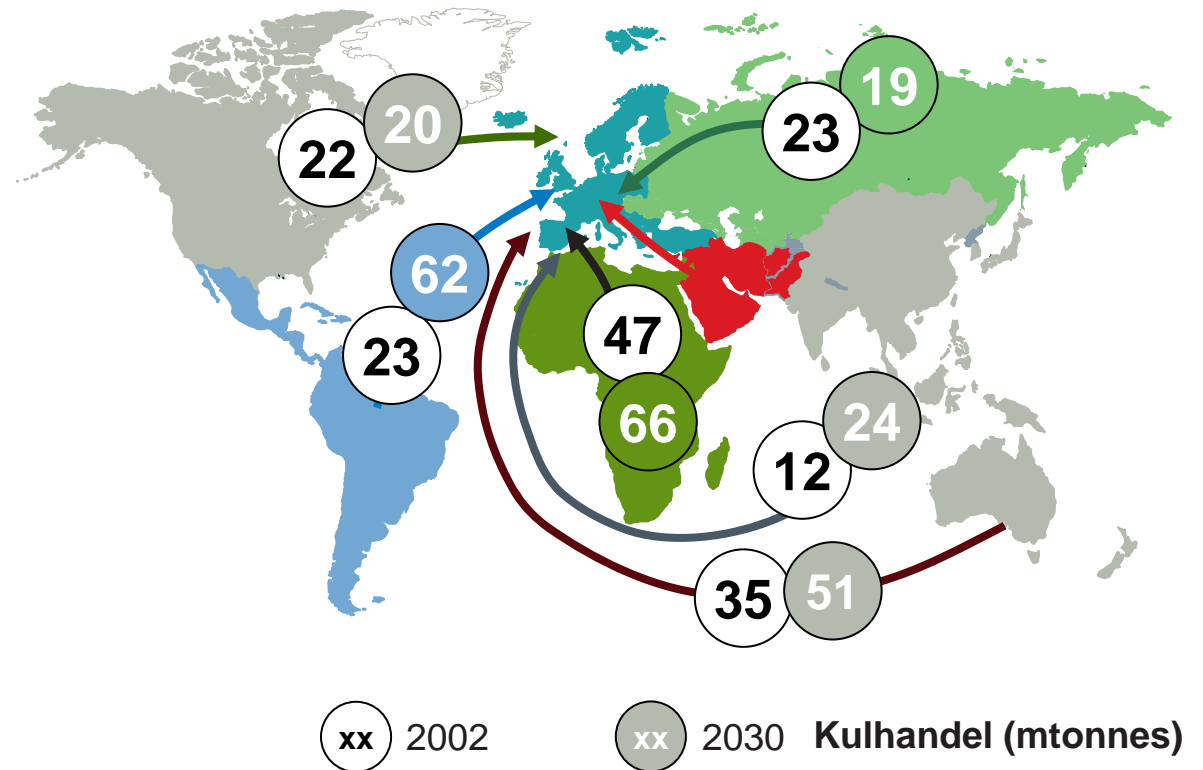
Europas olieforbrug (a)

Europas kulforbrug (a)

International kulhandel

(a) OECD Europe
 Kilde: World Energy Outlook, 2004; International Energy Agency

Klimaproblemet bør have høj prioritet

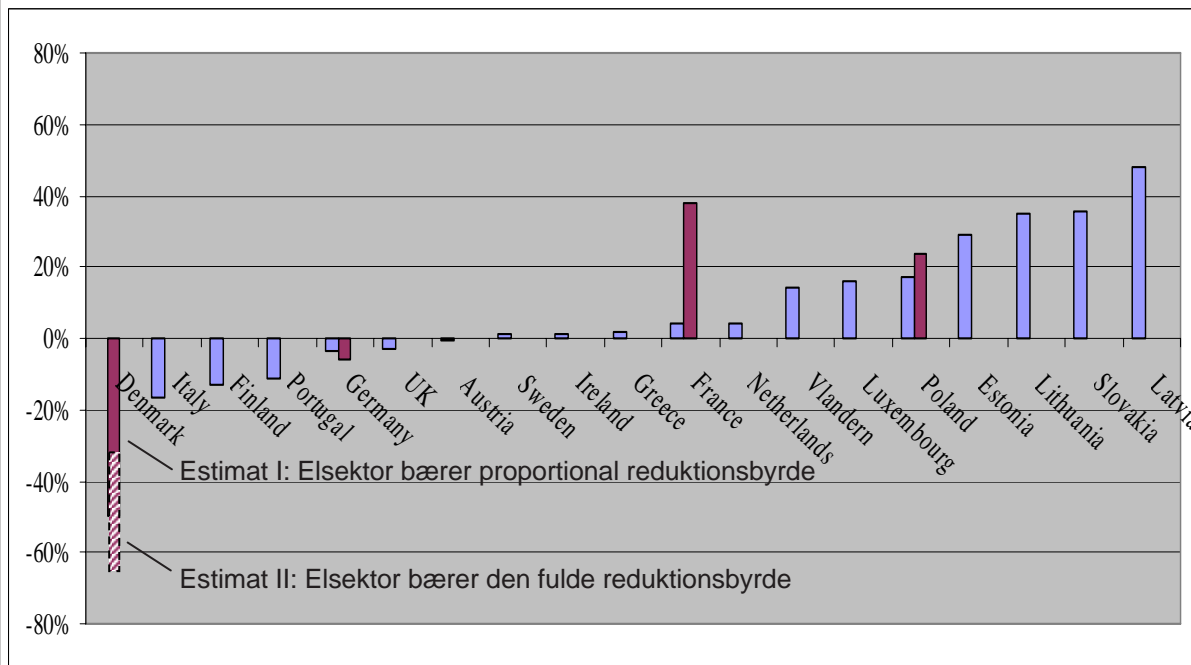
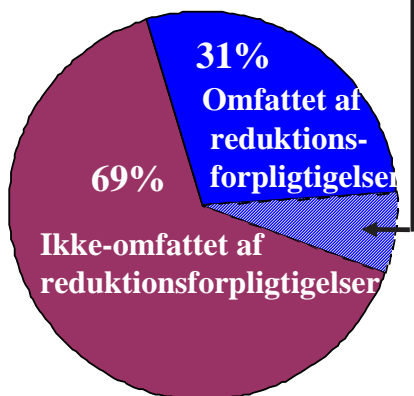
Kyoto-aftale ej tilstrækkelig

CO2-kvoterne skævvrider konkurrencen

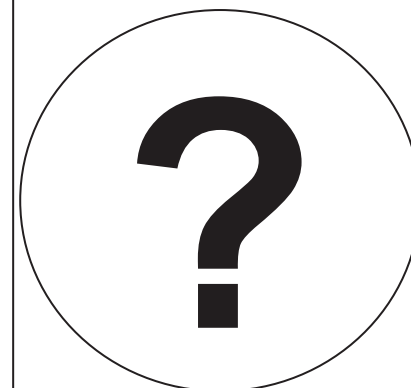
Uklarhed om klima-regime efter 2012 hæmmer investeringerne

Global udledning af CO2 omfattet af EU's kvoteregulering

Heraf omfattet af EU's kvoteregulering 7% af global CO2-udledning

■ Samlet kvotæændring ■ Kvotæændring for elsektoren

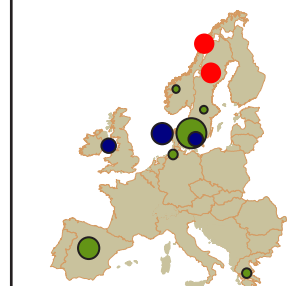
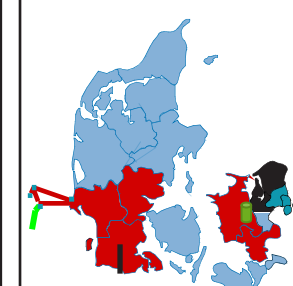
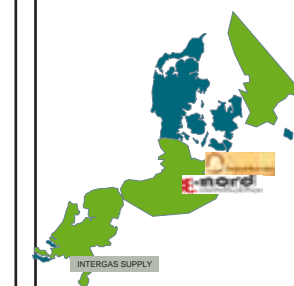

Agenda

Forsyningssikkerhed og klima topper dagsordenen

DONG Energy's rolle i udvikling af energiteknologi

DONG Energy: Hvem er vi?

	E&P	Generation	Renewables	Infrastructure	Markets
Omsætning	DKK 3.9mia. (11%)	DKK 9.1mia.* (28%)		DKK 4.3mia.* (13%)	DKK 16.0mia.* (48%)
EBITDA	DKK 2.6mia. (25%)	DKK 3.4mia. (32%)		DKK 1.4mia. (13%)	DKK 3.1mia. (30%)
Geografisk område			 <ul style="list-style-type: none"> ● Offshore Vind ● Onshore Vind ● Vandkraft 	 <ul style="list-style-type: none"> ■ Electr. distribution ■ Gas distribution 	 <ul style="list-style-type: none"> ■ Electr. & gas customers ■ Gas customers
Forretnings-segmenter	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Olie og gas udforskning og produktion ▪ Focus på egne gasreserver 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elektricitets- og varmeproduktion i Øst- & Vest-danmark 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedvarende energi producerer energi fra primært vindmøller og vandkraft 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gas distribution i to geografiske områder og en lager enhed ▪ Elektricitets distribution i hovedstadsområdet ▪ Olieledninger 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Markets køber og sælger gas til store kunder og håndterer engros og detailsalg ▪ Markets køber elektricitet til salg på det internationale marked

* DISCLAIMER: Based on arithmetic calculations. Figures include unaudited figures and DONG Energy's own estimates and serve for illustration purpose only.

DONG Energy har fokus på ny gasfremskaffelse

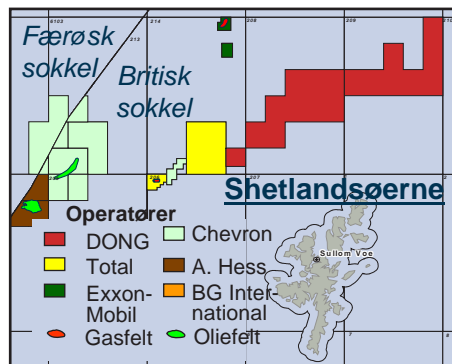
Efterforskning og produktion

Nye forekomster

- Andel i Ormen Lange 10,34%
- Produktion af gas i 2007
- DONG andel = 10 års forbrug

- West of Shetland

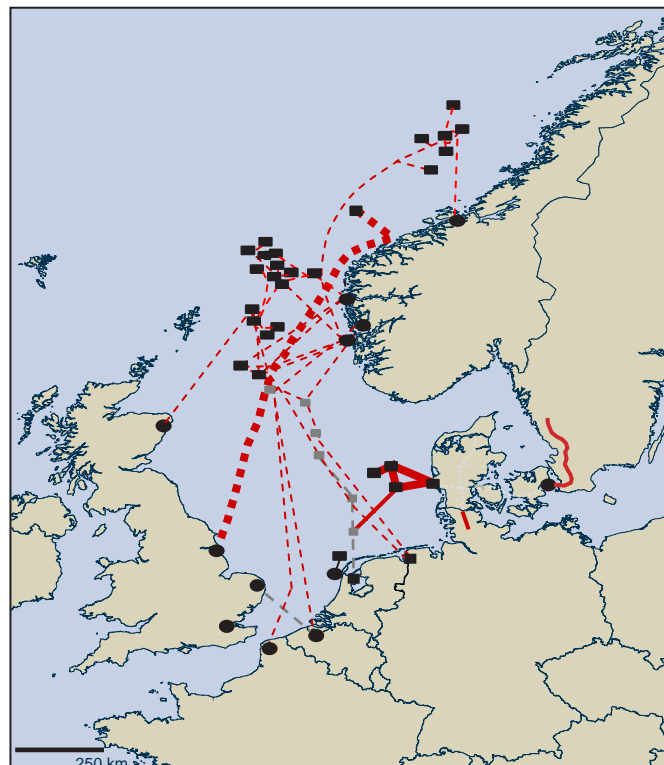

- Stort potentiale Grønland

Gasinfrastruktur

Et effektivt regionalt energimarked

- DONG Energy arbejder for at skabe et sammenhængende Nordeuropæisk energimarked

- Bedre kobling mellem dansk/tysk el- og gasmarked
- Udbygning af kapacitet over grænsen og lettere adgang til nye markeder

Samarbejde

Aftale med Gazprom

- Juni 2006: Aftale mellem Gazprom og DONG Energy om leverance af russisk gas til Danmark
- Aftalen gælder 2011-2031

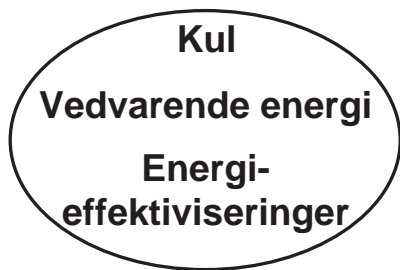
DONG Energy søger igennem F&U at sikre fremtidig energiforsyning

Fremtidig energiforsyning

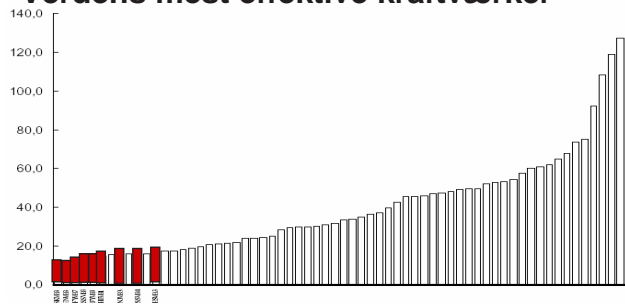
A-kraft?

Vandkraft?

Selvforsyning
gas & olie falder

Verdens mest effektive kraftværker

DONG Energys kulkraftværker 2-3 % mere effektive end konkurrenters

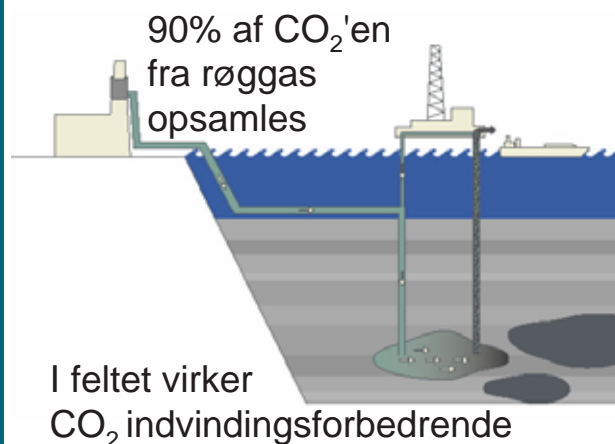
CO2 reducerende teknologi

CO2 Castor rørgrensning

Pilotanlægget er det største forsøgsanlæg med kulrøg i verden

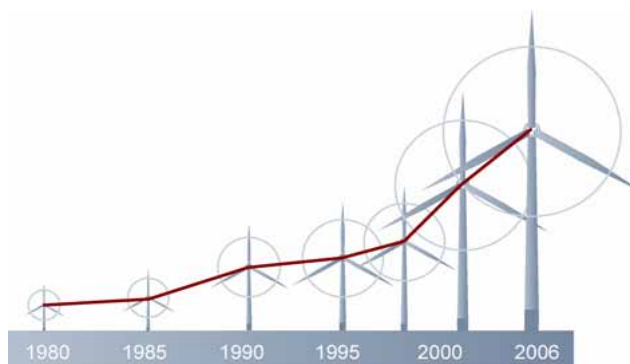
CO2 injektion i oliefelter

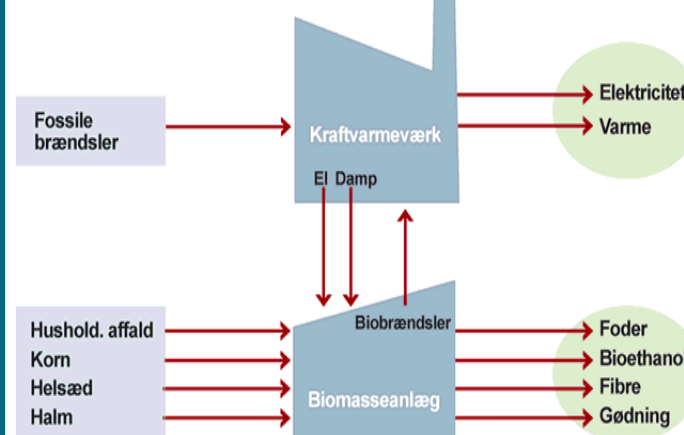
Vedvarende energi

Førerposition på vindenergi

DONG Energy verdens største off-shore operatør

Produktion af bioethanol

Fire indsatsområder for forskning og udvikling

Ikke fossile brændsler

Målet er at øge forsyningssikkerhed for brændsler, som kan omsættes i kraftværkerne og resultere i et bredere produktmix af energiydelser.

Fleksible energiydelser / nye services til slutbrugeren

Den teknologiske udvikling indenfor informationsteknologi og udbredelsen af intelligente apparater, åbner for nye muligheder.

DONG Energy's infrastruktur og teknologier som Smartread, kombineret med internet og mobiltelefoni, samt producenternes anvendelse af computerchips i elektriske apparater er tilgængelig og eksisterende teknologi.

Fremtidens havvindmølle

Målet er at reducere de teknologiske risici ved etablering af offshore havvindmølleparker

En fokuseret indsats rettet mod optimering af parker og reduktion af vedligehold på møller, sammenholdt med bedre planlægningsværktøjer og adgang til demoplads for test af nye mølletyper kan reducere de teknologiske risici.

Reduktion af CO₂ udledning

Målet er at øge energieffektiviteten og reducere CO₂ fra røggassen på de centrale kulfyrede kraftværker og på sigt anvende denne til at øge olieindvinding på felter i Nordsøen.

Udvikling af CO₂ reduktionsteknologi er afgørende for DONG Energy's fremtidige robusthed og anvendelse af CO₂ til øget olieindvinding udgør et fremtidigt indtjeningspotentiale.

Vindmøller er nu i “Stadion-størrelse”

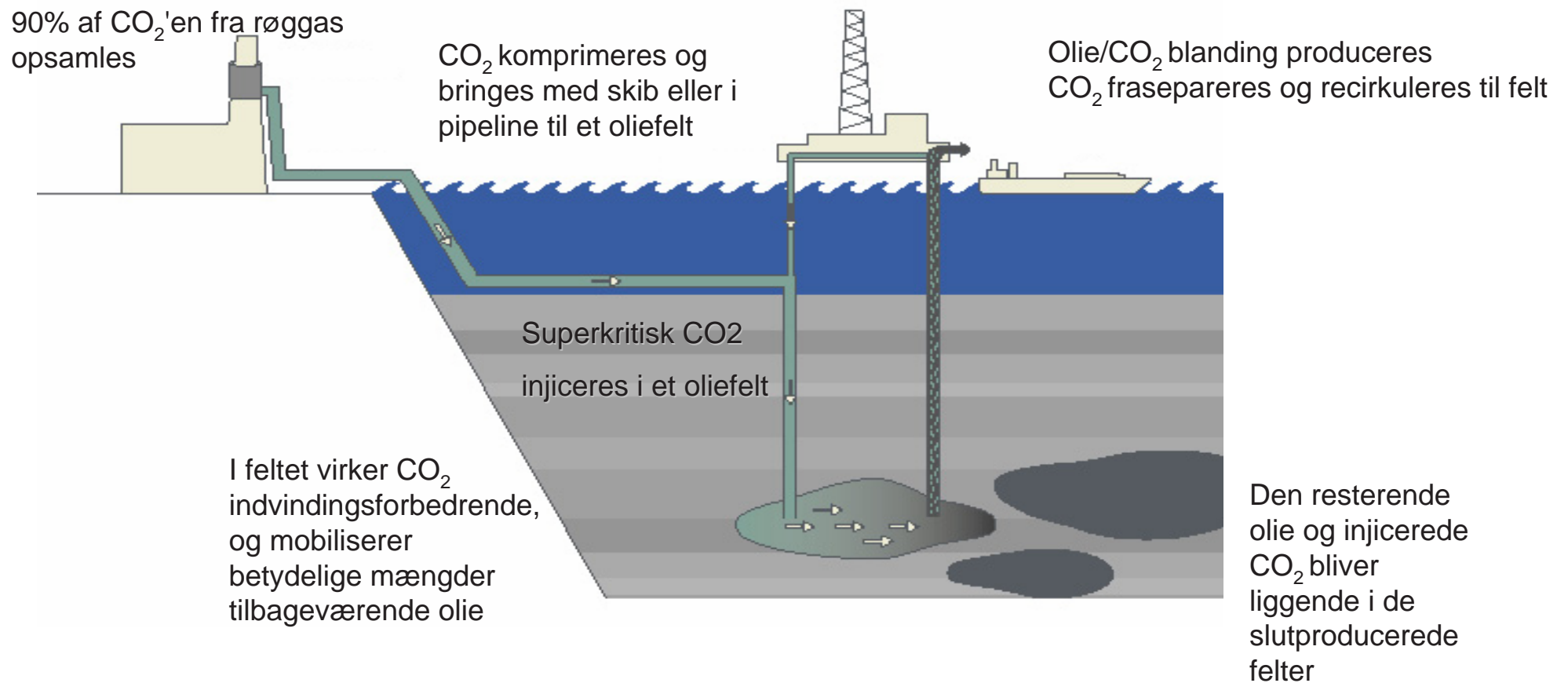
Mølle med Ø120 M rotor placeret på Brøndby-Stadion (Banemål: 68*105 m)

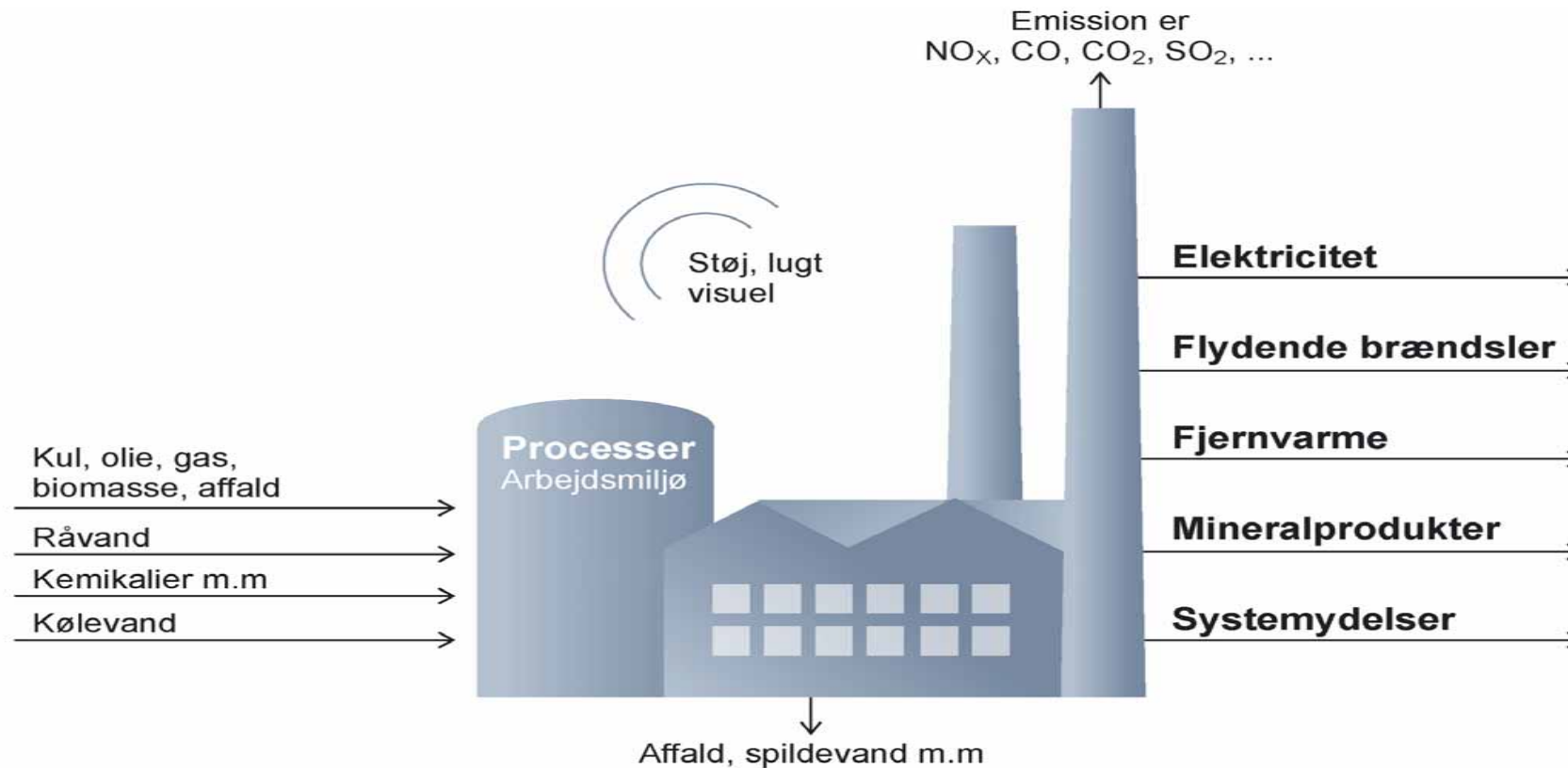
☒ Teknologiske indsatsområder for den fremtidige havvindmølle

- ☒ Mekaniske komponenter
- ☒ Fundamenter, lastpåvirkninger mm
- ☒ Elektriske komponenter
- ☒ Indpasning i systemet
- ☒ Placering af vindmølleparker
- ☒ Montage og installation
- ☒ Vedligeholdelse: Adgang til møllen

CO₂ til øget olieindvinding - princip

Det fleksible kraftværk - energiraffinaderiet

Nye Brændsler

Bredere brændselsbånd

fossile brændsler

biomasse

affald

Hurtigere brændselsskift

Produktionsmetoder

Øget virkningsgrad

Omkostnings reduktion

Øget pålidelighed og rådighed

Plat and fleet management

Produkter

El og varme

Flydende brændsler

Mineralprodukter

Energibesparelser og serviceydelser

Servicepakker begrænses kun af kundernes fantasi

Fjernaflæsning

- energiovervågning - promovere besparelser - Energimanager
- spotpriser - kræver fjernaflæsning - flere produkter findes / kan udvikles

Nye services

- alarmer - indbrud - fugtudslip - røg - uventet stort forbrug

Styring

- fleksibelt forbrug - styring af forbrug i takt med dynamisk elpris
- forudbetalt el/gas - begrænse forbrug - kommuner kunder
- fjernafbrydelse af tomme lejemål - boligselskaber med hyppige lejerudskiftning

Samarbejder og partnerskaber er centrale for DONG Energy

Opbygning af partnerskaber

DONG Energy vil deltage i satsningsområder på energiteknologiske klyngedannelser:

- Vindkraft
- Brint & brændselsceller
- Nul-emissions kraftværker
- Stålteknologi
- Biobrændstof

Ventureområdet

DONG Energy investor i Bankinvest

BANK I NVEST

Bankinvest

- DONG Energy's ejerandel 22% af 385 mio. kr.
- 12 projekter

Samarbejde - Universiteterne

DONG Energy er aktive i samarbejder med universiteterne

- Ca. 40 igangværende ph.d.-projekter

Højteknologifonden

DONG Energy deltager i partnerskab med andre danske virksomheder i ansøgninger til højteknologifonden

EUD

DONG Energy ser gode muligheder for samarbejder i det nye danske initiativ EUD

PSO

DONG Energy har i dag hovedparten af forskningsrelaterede samarbejder forankret i PSO

EU's Rammeprogrammer

DONG Energy har i fokus på at tiltrække europæiske midler til vores strategiske indsatsområder